

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE MAŁOPOLSKIM W 2008 R.

Powierzchnia geodezyjna Małopolski według stanu w dniu 1 I 2008 r. wynosiła 1518,3 tys. ha i stanowiła 4,9% powierzchni kraju. Użytki rolne zajmowały 936,6 tys. ha, tj. 61,7% ogólnej powierzchni województwa, co oznacza spadek o 1719 ha (0,2%) w ujęciu rocznym. Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmowały 460,3 tys. ha, grunty zabudowane i zurbanizowane - 80,2 tys. ha (więcej w porównaniu z 2007 r. o 1731 ha, tj. o 2,2%, największy wzrost przypadła na tereny mieszkaniowe - o 865 ha, tj. o 6,5%), grunty pod wodami powierzchniowymi - 23,0 tys. ha, a nieużytki, tereny różne i użytki ekologiczne - 182,3 tys. ha.

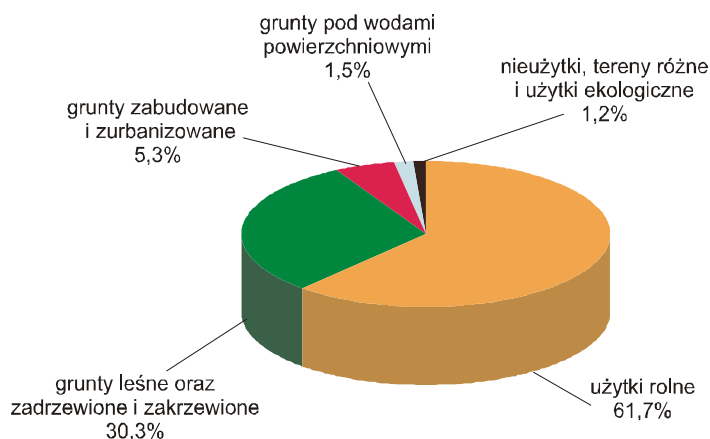
Tereny miejskie zajmowały łącznie obszar 161,7 tys. ha i stanowiły 10,7% ogólnej powierzchni województwa, natomiast tereny wiejskie - 1356,5 tys. ha (89,3%).

Ilość gruntów wymagających rekultywacji i zagospodarowania w końcu 2008 r. wynosiła 2352 ha (0,2% powierzchni województwa), w tym 2341 ha przypadało na grunty zdewastowane i 11 ha na grunty zdegradowane.

Powierzchnia gruntów rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej w 2008 r. wynosiła 416 ha (odpowiednio 392 ha i 24 ha), w tym 369 ha (88,7%) stanowiły użytki rolne, głównie III klasy bonitacyjnej. Spośród wyłączonych gruntów rolnych i leśnych najczęściej przeznaczono na tereny osiedlowe - 291 ha (tj. 70,0%).

Struktura powierzchni geodezyjnej województwa w 2008 r.

Stan w dniu 1 I

Obszary prawnie chronione w końcu 2008 r. zajmowały powierzchnię 790,3 tys. ha, tj. 52,1% powierzchni geograficznej Małopolski (wobec 32,3% w kraju). Największy udział powierzchni prawnie chronionej wykazują powiaty nowotarski (93,0%) i tatrzański (92,7%), a najmniejszy oświęcimski (0,6%) i wielicki (0,4%).

Na 1 mieszkańca województwa małopolskiego przypadało 2404 m² obszarów prawnie chronionych (w kraju 2649 m² na osobę).

W końcu 2008 r. na terenie Małopolski znajdowały się 2183 obiekty uznane za pomniki przyrody (o 1,3% więcej niż przed rokiem), 122 parki spacerowo-wypoczynkowe (tj. 4,9% parków w kraju) o przeciętnej powierzchni 10,6 ha (w Polsce 8,9 ha), a także było 1114 zieleńców o średniej powierzchni 0,5 ha, (stanowiących 7,5% zieleńców w kraju), przy czym najwięcej w Krakowie - 497.

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych (bez CO₂)

z zakładów sektora energetyczno-gazowego województwa małopolskiego w 2008 r. wynosiła 161,9 tys. ton, tj. o 15,2% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem.

Wyemitowano 5,7 tys. ton

zanieczyszczeń pyłowych (o 21,9% mniej w skali roku), tj. 0,4 ton/rok/km² i była to głównie emisja ze spalania paliw (46,9%). Emisja zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) wynosiła 156,2 tys. ton (o 14,9% mniej niż przed rokiem), tj. 10,3 ton/rok/km² i stanowiła 8,7% zanieczyszczeń ogólnopolskich.

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza zatrzymano 876,8 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, co stanowiło 99,4% zanieczyszczeń wytworzonych oraz 128,0 tys. ton zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂), tj. 45,0% zanieczyszczeń wytworzonych.

Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2008 r. wyniósł 582,0 hm³ (38,3 dam³/km² województwa) i był o 27,9% mniejszy niż w poprzednim roku. Najwięcej wody pobrano na cele produkcyjne - 348,9 hm³ (60,0%), do eksploatacji sieci wodociągowej 157,4 hm³ (27,0%) oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych 75,7 hm³ (13,0%).

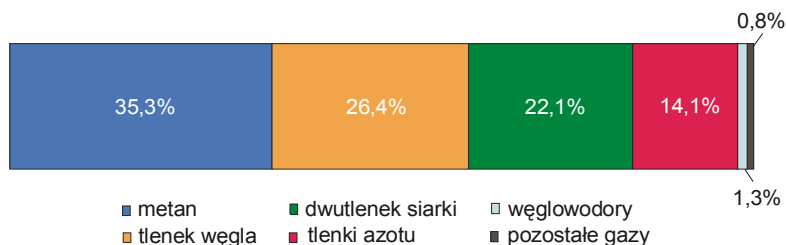
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności wynosiło 524,0 hm³ (było o 30,2% mniejsze niż przed rokiem). Najwięcej wody wykorzystano na cele przemysłowe - 63,4%, na eksploatację sieci wodociągowej - 22,1% oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych - 14,5%. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych przez jednego mieszkańca Małopolski wynosiło 26,6 m³. Długość sieci wodociągowej rozdzielczej według stanu w dniu 31 XII 2008 r. sięgnęła 17066,6 km (w tym na wsi - 13074,5 km).

Z terenu Małopolski w omawianym roku odprowadzono (do wód lub do ziemi) 543,1 hm³ ścieków, z czego 81,8% (444,0 hm³) przypadało na ścieki przemysłowe i 18,2% (99,0 hm³) na komunalne. Oczyszczania wymagało 268,9 hm³, w tym 98,9% było oczyszczonych, a 1,1% odprowadzono bez oczyszczania siecią kanalizacyjną lub bezpośrednio z zakładów do wód lub do ziemi. Ścieki oczyszczane były przede wszystkim mechanicznie - 56,0 % i z podwyższonym usuwaniem biogenów - 32,7%

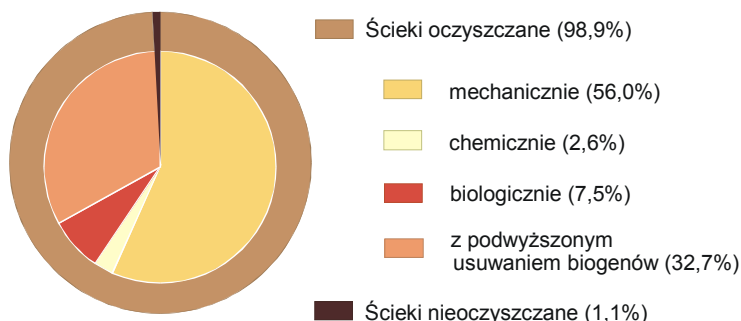
W końcu 2008 r. w województwie małopolskim działało 236 **oczyszczalni ścieków komunalnych**, z tego 183 typu biologicznego, 52 z podwyższonym usuwaniem biogenów i 1 typu mechanicznego. Z oczyszczalni korzystało 54,4% ludności województwa - 42,2% z oczyszczalni o podwyższonej redukcji związków azotu i fosforu, 12,1% z oczyszczalni biologicznych i tylko 0,1% z oczyszczalni mechanicznych.

Z ogólnej liczby 79 **oczyszczalni przemysłowych** działających w omawianym roku w Małopolsce - 40 to oczyszczalnie typu biologicznego, 30 mechanicznego, 6 chemicznego, a tylko 3 to oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Struktura emisji zanieczyszczeń gazowych (bez CO₂) z zakładów szczególnie uciążliwych w 2008 r.

**Ścieki przemysłowe i komunalne
(odprowadzone do wód lub ziemi)
wymagające oczyszczania w 2008 r.**

Długość sieci kanalizacyjnej w końcu 2008 r. wynosiła 8697,2 km (w tym na wsi - 4763,8 km) i wzrosła w porównaniu z poprzednim rokiem o 6,2%.

W województwie małopolskim **ilość wytworzonych w ciągu roku odpadów** (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła 8556,3 tys. ton (spadek w stosunku do poprzedniego roku o 4,1%). *Stanowiło to 7,4% odpadów ogólnokrajowych i uplasowało Małopolskę na 3 miejscu*

w kraju. Wytworzone odpady zostały poddane odzyskowi - 6730,2 tys. ton (78,6%), unieszkodliwione - 1231,6 tys. ton (14,4%) lub zmagazynowane czasowo na terenie zakładów - 594,5 tys. ton (6,9%).

Ogólna ilość odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) **dotychczas składowanych** (nagromadzonych) w końcu roku 2008 wynosiła 145170,3 tys. ton (9,6 tys.ton/km²), *co stanowiło 8,4% ogólnej ilości odpadów składowanych w kraju. Taka ilość odpadów nagromadzonych plasuje województwo na 3 miejscu w Polsce (po śląskim i dolnośląskim).*

Wydatki inwestycyjne służące ochronie środowiska w 2008 r. wyniosły 582,5 mln zł (w cenach bieżących) i były o 10,7% niższe niż w 2007 r. *(stanowiły 6,8% nakładów ogólnopolskich).* Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (69,4% nakładów ogółem) oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (20,4%). Z nakładów wydatkowanych na ochronę środowiska najwięcej przypadało na miasto Kraków - 24,4%, a także na powiaty: chrzanowski - 9,4% i wadowicki - 6,7%.

Nakłady na gospodarkę wodną w analizowanym roku wynosiły 269,1 mln zł (spadek w porównaniu z 2007 r. o 25,5%). *Stanowiło to 11,9% nakładów ogólnopolskich.* Najwięcej środków wydatkowano na ujęcia i doprowadzenia wody (43,0%) oraz na zbiorniki wodne (34,1%). Na powiat wadowicki przeznaczono 35,5% nakładów wojewódzkich (dalsza budowa zbiornika retencyjnego w Świnnej Porębie).

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej to m.in.:

- sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki o długości 510,5 km,
- 16 oczyszczalni ścieków o łącznej przepustowości 8461 m³/dobę,
- 2 podczyszczalnie ścieków przemysłowych o przepustowości 161 m³/dobę,
- sieć wodociągowa o długości 544,1 km,
- regulacja i zabudowa rzek i potoków na długości 120,6 km,
- obwałowania przeciwpowodziowe o długości 154,3 km.

Notatkę opracowano na podstawie rocznych sprawozdań z ochrony środowiska o symbolu OS, sprawozdań M-06 i załącznika do sprawozdań F-03, SP, SG-01, a także danych uzyskanych z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z Ministerstwa Środowiska i Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Nazwy „województwo małopolskie” i „Małopolska” używane są zamiennie.